

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
& ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 81/2024
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Β΄ Τακτική Ολομέλεια
Συνεδρίαση της 13^{ης} Ιουνίου 2024

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Νίκη Μαριόλη, Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.).

Μέλη: Αικατερίνη Γρηγορίου, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Αντώνιος Τατσόπουλος, Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Ευάγγελος Μαρίνης, Αντιπρόεδροι του Ν.Σ.Κ., Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Τύρου, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ελένη Πασαμιχάλη, Χρήστος Μητκίδης, Γεώργιος Γρυλωνάκης, Βασίλειος Κορκίζογλου, Νικόλαος Καραγιώργης, Αικατερίνη Γαλάνη, Δημήτριος Κατωπόδης, Αναστασία Ζαφειριάδου, Περικλής Αγγέλου, Θεόδωρος Ράπτης, Αντώνιος Παπαγεωργίου, Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Μαρία Δεληγιάννη, Μαρία Μπασδέκη, Δημήτριος Καμάρης, Διονύσιος Κολοβός, Θωμάς Καζάκος, Ξανθή Μπασάκου, Σταυρούλα Μπανάκου, Βασιλεία Πελέκου, Σπυρίδων Κουλούρης, Αναστασία Βασιλείου, Αγγελική Αναστοπούλου, Παναγιώτα Παρασκευοπούλου και Δέσποινα Γάκη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Γεωργία Κούζιου, Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: α) Το έγγραφο με αριθμό 73863/13-02-2023 της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού της Γενικής Διεύθυνσης Υποστήριξης, Τεχνικών Υπηρεσιών και Στέγασης του e-ΕΦΚΑ και β) το με αριθμό. 639839/30-04-2024 έγγραφο του Διοικητή του e-ΕΦΚΑ.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, ενόψει του γεγονότος ότι η ανάληψη των καθηκόντων του αναπληρωτή Προϊσταμένου Τμήματος, από την υπάλληλο του e-ΕΦΚΑ «Α.Τ.», δεν έλαβε χώρα νομότυπα, εάν αυτή δικαιούται να λάβει το επίδομα θέσης ευθύνης του άρθρου 16 του ν. 4354/2015, για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο άσκησε εν τοις πράγμασι τα εν λόγω καθήκοντα.

Για το πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Β΄ Τακτική Ολομέλεια) γνωμοδότησε ως εξής :

Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό :

1. Με το από 10-12-2021 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Β΄ Απονομής Συντάξεων της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων ενημέρωσε την Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού (ερωτώσα Υπηρεσία) ότι μετά την από 30-11-2021 υποβολή της β΄ αίτησης παραίτησης του Προϊσταμένου του Τμήματος Ενστάσεων και Προσφυγών της ως άνω Διεύθυνσης, η υπάλληλος του Τμήματος «Α.Τ.», άσκησε εν τοις πράγμασι καθήκοντα της εν λόγω θέσης ευθύνης, ως η αρχαιότερη υπάλληλος του Τμήματος και πρότεινε, «...όπως για την απρόσκοπτη και ορθή λειτουργία του εν λόγω τμήματος...», η κενωθείσα θέση ευθύνης να καλυφθεί από την εν λόγω υπάλληλο, η οποία είναι υπάλληλος κατηγορίας ΠΕ κλάδου/ειδικότητας Διοικητικού-Οικονομικού, κάτοχος βαθμού Α΄, αλλά και Πτυχιούχος Νομικής Σχολής, κάτοχος Μεταπτυχιακού Τίτλου σπουδών στο Εμπορικό και Οικονομικό Δίκαιο και κάτοχος Διδακτορικού τίτλου στο Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλισης, με άριστη γνώση του αντικειμένου, ποιοτική και ποσοτική απόδοση. Σύμφωνα δε με την ερωτώσα υπηρεσία «Επ' αυτού σημειώνεται ότι, με κριτήριο τον περισσότερο χρόνο στον Α΄ βαθμό, μεταξύ των υπαλλήλων του εν λόγω Τμήματος που θα μπορούσαν να προΐστανται κατά την αυτοδίκαιη (ex lege) αναπλήρωση σύμφωνα με τις διατάξεις του αρ. 87, παρ. 1 (και 4) του Ν. 3528/2007 (Υπαλληλικός Κώδικας -Υ.Κ.) όπως ισχύει, η ως άνω υπάλληλος ήταν η τέταρτη κατά σειρά».

2. Ακολούθως, με το από 16-12-2021 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η Προϊσταμένη της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων πρότεινε η ως άνω

κενωθείσα θέση να καλυφθεί με την μετακίνηση της Προϊσταμένης Τμήματος «Α.Μ.», υπάλληλο ΔΕ κλάδου-ειδικότητας Διοικητικών Γραμματέων. Πράγματι, με τη με αριθμ. πρωτ. 540267/27-12-2021 απόφαση του Διοικητή e-ΕΦΚΑ η «Α.Μ.» μετακινήθηκε ως Προϊσταμένη στο Τμήμα Ενστάσεων και Προσφυγών της Διεύθυνσης Β' Απονομής Συντάξεων, καθήκοντα που ανέλαβε την 28-12-2021, σύμφωνα με το σχετικό πρακτικό ανάληψης υπηρεσίας.

3. Στη συνέχεια, με τη με αριθμ. πρωτ. 494544/24-10-2022 αίτησή της, η υπάλληλος του ανωτέρω Τμήματος, «Α.Τ.», ζήτησε να καταβληθεί σε εκείνη το επίδομα θέσης ευθύνης και όχι στην Προϊσταμένη του Τμήματος «Α.Μ.», καθώς όπως αναφέρει η ίδια στην αίτησή της *«... ήδη από την επόμενη ημέρα της β' παραίτησης του προηγούμενου Προϊσταμένου, τον Νοέμβριο του 2021, ασκούσα, ενόψει της αυτοδίκαιης αναπλήρωσης του άρθρου 87 παρ.2 του Ν.3528/2007, στο εν λόγω Τμήμα εν τοις πράγμασι καθήκοντα Προϊσταμένης, αλλά και εξακολουθώ να ασκώ και μέχρι σήμερα, μιας και δεν υφίσταται η οποιαδήποτε φυσική παρουσία της παραπάνω, καθόσον έχει ενταχθεί σε ομάδα εργασίας του e-ΕΦΚΑ και ως εκ τούτου της δίνεται η δυνατότητα από την Υπηρεσία να μην εμφανίζεται καθόλου, αλλά να λαμβάνει ταυτόχρονα το επίδομα θέσης ευθύνης!»*.

Προς επικύρωση των ανωτέρω ισχυρισμών της αιτούσας, η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Β' Απονομής Συντάξεων της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων, με το από 10-11-2022 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, επιβεβαίωσε ότι μετά την αποχώρηση λόγω συνταξιοδότησης του Προϊσταμένου του Τμήματος Ενστάσεων και Προσφυγών της Διεύθυνσής της, καθήκοντα αναπληρώτριας Προϊσταμένης του Τμήματος ασκούσε η υπάλληλος «Α.Τ.».

4. Κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας της ερωτώσας υπηρεσίας με την Προϊσταμένη της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων, αναφορικά με το θέμα που είχε ανακύψει, η Γενική Διευθύντρια απέστειλε το από 16-11-2022 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, στο οποίο ανέφερε ότι η Α.Μ. *«...ασκεί τα καθήκοντα της προϊσταμένης του Τμήματος Ενστάσεων και Προσφυγών της Διεύθυνσης Β' Απονομής Συντάξεων της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων, βάσει της υπ' αριθμ. πρωτ. 540267/27-12-2021 απόφασης μετακίνησης... ενώ παράλληλα βάσει της υπ' αρ πρωτ. 371358/24-09-2021 απόφασης Διοικητή (ΑΔΑ: ΨΜΔΡ46ΜΑΠΣ-ΛΟΘ) έχει οριστεί μέλος σε Ομάδα Εργασίας με*

αντικείμενο α) την ανακεφαλαίωση των ενσήμων και την άμεση ψηφιοποίηση του χρόνου ασφάλισης των ασφαλισμένων για συνταξιοδοτικά αιτήματα του τ. ΙΚΑ και β) την πιστοποίηση χρόνου ασφάλισης και τον υπολογισμό τυχόν οφειλών των ασφαλισμένων για συνταξιοδοτικά του τ. ΟΑΕΕ. Η ανωτέρω Ομάδα λειτουργεί στο Μητροπολιτικό Κέντρο Έκδοσης Συνταξιοδοτικών Αποφάσεων, υπό τη Διεύθυνση Α' Απονομής Συντάξεων της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων, σε κτήριο επί της Λ. Κηφισίας 178 στο Χαλάνδρι». Επιπλέον, αναφέρεται ότι «...η Α.Μ. προΐσταται στην Ομάδα των Αναγνωρίσεων Πλασματικών Χρόνων (τ.ΙΚΑ-ΕΤΑΜ & τ.ΟΑΕΕ) όπου ελέγχει πέντε υπαλλήλους, ενώ παράλληλα βοηθά και καλύπτει πάσης φύσεως κενό στην Ομάδα της Ανακεφαλαίωσης/Ψηφιοποίησης σε επίπεδο ελέγχου, προϊσταμένου τμήματος και συντονιστή». Τέλος, βεβαιώνεται από την Προϊσταμένη της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων ότι «... όλοι οι Προϊστάμενοι Τμημάτων και οι υπάλληλοι που είναι ενταγμένοι στις Ομάδες Εργασίας στο Μητροπολιτικό Κέντρο έρχονται πάντα σε συνεννόηση με τις Τοπικές Διευθύνσεις και Διευθύνσεις που έχουν οργανική θέση ώστε να μην υπάρχουν δυσλειτουργίες και να δίνονται λύσεις είτε με φυσική παρουσία είτε εξ αποστάσεως».

5. Ακολούθως, με τη με αρ. 510236/01-11-2022 Απόφαση Διοικητή e-ΕΦΚΑ η «Α.Μ.» μετακινήθηκε ως προϊσταμένη στο Τμήμα Β' Απονομής Συντάξεων Αναπηρίας της Υποδιεύθυνσης Αναπηρίας της Δ/σης ΣΤ' Απονομής Συντάξεων Αναπηρίας, Ατυχημάτων και Αποκατάστασης της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων, όπου σύμφωνα με το με αρ. 533874/14-11-2022 πρακτικό, ανέλαβε υπηρεσία στις 14-11-2022. Στο Τμήμα Ενστάσεων και Προσφυγών της Διεύθυνσης Β' Απονομής Συντάξεων της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων, κατόπιν προτάσεως της Προϊσταμένης Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων e-ΕΦΚΑ, μετακινήθηκε άλλη υπάλληλος, η οποία με Απόφαση Διοικητή ορίστηκε αναπληρώτρια προϊσταμένη του εν λόγω Τμήματος και ανέλαβε καθήκοντα στις 05-12-2022.

6. Εν συνεχεία, η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού, ζήτησε από την Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Β' Απονομής Συντάξεων της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων του e-ΕΦΚΑ, να αποστείλει αποφάσεις/έγγραφα στα οποία η υπάλληλος «Α.Τ.» έχει υπογράψει ως Αναπληρώτρια Προϊσταμένη του Τμήματος Ενστάσεων και Προσφυγών της Διεύθυνσης και από τα οποία

να προκύπτει η άσκηση των εν λόγω καθηκόντων καθ' όλο το χρονικό διάστημα της αναπλήρωσης, ήτοι από 01-12-2021 έως την 04-12-2022 (προηγούμενη ημέρα από την ανάληψη καθηκόντων της νέας ορισθείσας αναπληρώτριας Προϊσταμένης του Τμήματος). Ανταποκρινόμενη στο ως άνω αίτημα, η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Β' Απονομής Συντάξεων της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων, με το από 20-12-2022 ηλεκτρονικό της μήνυμα, απέστειλε ενδεικτικά έγγραφα, τα οποία καλύπτουν όλο το ανωτέρω χρονικό διάστημα και τα οποία πράγματι, η εν λόγω υπάλληλος υπογράφει, ως αναπληρώτρια Προϊσταμένη του Τμήματος.

7. Η ερωτώσα υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη τα προεκτεθέντα, αλλά και: α) την υπ' αρ. 2/1015/ΔΕΠ/05-01-2016 ερμηνευτική εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους επί του άρθρου 16 του ν. 4354/2015 «Επίδομα θέσης ευθύνης», στην οποία αναφέρεται ότι: *«Με τις διατάξεις της παρ. 1 προβλέπεται η καταβολή επιδόματος θέσης ευθύνης στους προϊσταμένους οργανικών μονάδων, οι οποίες προβλέπονται από τους οικείους οργανισμούς των υπηρεσιών. Το συγκεκριμένο επίδομα καταβάλλεται μόνο για όσο χρόνο οι εν λόγω υπάλληλοι ασκούν τα συγκεκριμένα καθήκοντα»* και β) τη με αρ. ΔΙΔΑΔ/Φ.35.46/2257/ οικ.26574/ 14-10- 2016 (ΑΔΑ: ΩΣΖΡ465ΦΘΕ-Κ8Λ) εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης με θέμα «Αναπλήρωση προϊσταμένων οργανικών μονάδων», στην οποία αναφέρεται ότι: *«Βασικές προϋποθέσεις που πρέπει κατ' αρχήν να πληρούνται σωρευτικά για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 87 του Υ.Κ. περί αναπλήρωσης προϊσταμένων είναι οι εξής: α) οι προς πλήρωση θέσεις προϊσταμένων να είναι θεσμοθετημένες, όπως προβλέπονται στις οικείες οργανικές διατάξεις, β) οι υπάλληλοι να ανήκουν σε κλάδο, του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προΐστανται βάσει των οριζόμενων στις οικείες οργανικές διατάξεις γ) να τηρείται το προβάδισμα των βαθμών, όπως προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 87 του Υ.Κ., κυρίως όσον αφορά τις περιπτώσεις αυτοδίκαιης αναπλήρωσης, όπου εν προκειμένω λαμβάνεται υπόψη και ο πλεονάζων χρόνος στο βαθμό»,*

υπέβαλε το ερώτημα: **1.** αν συντρέχουν οι νόμιμες, κατ' άρθρο 87 ν. 3528/2007, προϋποθέσεις περί αναπλήρωσης του προϊσταμένου του Τμήματος Ενστάσεων και Προσφυγών της Διεύθυνσης Β' Απονομής Συντάξεων της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων του e-ΕΦΚΑ, στο πρόσωπο

της «Α.Τ.», η οποία άσκησε εν τοις πράγμασι καθήκοντα προϊσταμένου, για το χρονικό διάστημα από 01-12-2021 έως 4-12-2022 και ποια τα έννομα αποτελέσματα της εν λόγω άσκησης καθηκόντων, τόσο ως προς το δικαίωμα λήψης του επιδόματος θέσης ευθύνης του άρθρου 16 ν.4354/2015, όσο και για την μελλοντική υπηρεσιακή της εξέλιξη και 2. ποια τα έννομα αποτελέσματα, κατά τις ανωτέρω διατάξεις, για την «Α.Μ.», η οποία αν και με απόφαση του Διοικητή ορίσθηκε προϊσταμένη του ανωτέρω Τμήματος από 28-12-2021 έως 14-11-2022, το ίδιο χρονικό διάστημα είχε οριστεί, με την από 4-9-2021 σχετική απόφαση του Διοικητή, μέλος Ομάδας Εργασίας του e-ΕΦΚΑ, με πλήρη απασχόληση, ενώ προϊστατο και στην Ομάδα Αναγνωρίσεων Πλασματικών χρόνων.

8. Με το με αρ. πρωτ. 412 862/2023/10-3-23 έγγραφο του Γραφείου Νομικού Συμβουλίου του e-ΕΦΚΑ, ζητήθηκε από την ερωτώσα υπηρεσία, η συμπλήρωση των ελλειπόντων στοιχείων, με βάση τα οριζόμενα στις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 8 του ν. 4831/2021 «Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ)...», στις οποίες ρητά προβλέπεται ότι: *«...ερωτήματα μισθολογικού περιεχομένου, καθώς και ερωτήματα που αφορούν στην υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού του Δημοσίου, συνοδεύονται υποχρεωτικά από τις απόψεις της 7 αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών και του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και από τις απόψεις του Υπουργείου Εσωτερικών, αντίστοιχα».*

Κατόπιν τούτου, η ερωτώσα υπηρεσία διαβίβασε στο ανωτέρω Γραφείο τα με πρωτ. 2/35639/14-6-2023 και ΔΙΔΑΔ/Φ.35.59/2858/6144,15901/28-11-2023 έγγραφα του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και του Υπουργείου Εσωτερικών αντίστοιχα, στα οποία περιέχονται οι απόψεις τους επί του τεθέντος ερωτήματος, καθόσον αυτό αφορούσε στην υπηρεσιακή κατάσταση του (διεπόμενου από τις ίδιες διατάξεις με εκείνες που διέπουν το προσωπικό του Δημοσίου και άρα ταυτιζόμενο με αυτό) προσωπικού του e-ΕΦΚΑ.

Στο πρώτο εκ των ανωτέρω εγγράφων αναφέρεται: *«...σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 4354/015, στους προϊσταμένους οργανικών μονάδων καταβάλλεται για όσο χρόνο ασκούν τα καθήκοντά τους μηνιαίο επίδομα θέσης ευθύνης. Επιπλέον, με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου και νόμου, στην περίπτωση κένωσης ή σύστασης θέσης προϊσταμένου οργανικής μονάδας το ως άνω επίδομα καταβάλλεται στο νόμιμο αναπληρωτή, από την*

έναρξη της αναπλήρωσης... Κατόπιν αυτών, θα πρέπει η Υπηρεσία σας να διερευνήσει τη νομιμότητα αναπλήρωσης των επί θέματι υπαλλήλων...και να προχωρήσει αντίστοιχα στη χορήγηση του επιδόματος στην υπάλληλο που νομίμως εκτέλεσε καθήκοντα προϊσταμένης τμήματος για όσο χρόνο άσκησε τα καθήκοντά της. Τέλος, σε κάθε περίπτωση, σας αναφέρουμε ότι δεν τίθεται ζήτημα καταβολής του επιδόματος θέσης ευθύνης σε πλέον του ενός προσώπου για την άσκηση καθηκόντων προϊσταμένου, για την ίδια θέση και το ίδιο χρονικό διάστημα».

Στο δε έγγραφο του Υπ. Εσωτερικών αναφέρεται: «Όταν πρόκειται για αυτοδίκαιη αναπλήρωση σε οργανική μονάδα επιπέδου Τμήματος, αυτή λαμβάνει χώρα σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 87 του Υ.Κ. και ως εκ τούτου ασκείται από υπάλληλο που προηγείται στην αρχαιότητα και όχι από υπάλληλο που έπεται τριών υπαλλήλων, όσον αφορά την αρχαιότητά του στην εν λόγω οργανική μονάδα. Σε αντίθετη περίπτωση απαιτείται έκδοση σχετικής απόφασης τοποθέτησης προϊσταμένου. Περαιτέρω, εφόσον μετακινηθεί σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας, προϊστάμενος άλλης οργανικής μονάδας του αυτού επιπέδου, με απόφαση του αρμοδίου οργάνου, όπως εν προκειμένω με την αριθ. 540267/27-12-2021 απόφαση, δεν τίθεται πλέον ζήτημα πλήρωσης κενής θέσης με τις διατάξεις περί αναπλήρωσης. Επισημαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση, για το ίδιο χρονικό διάστημα, δεν είναι δυνατόν να προκύπτει νόμιμη εν τοις πράγμασι άσκηση καθηκόντων προϊσταμένου για την ίδια θέση ευθύνης από δύο υπαλλήλους για κάθε συνέπεια. Ως αρμόδια Υπηρεσία για την γνώση των πραγματικών περιστατικών, παρακαλείσθε για την υπαγωγή αυτών στις παραπάνω διατάξεις».

9. Υπό τα δεδομένα αυτά, εκδόθηκε η γνωμοδότηση του ΣΤ΄ Τμήματος του Ν.Σ.Κ., με αριθμό 30/2024. Με τη γνωμοδότηση αυτή, επί του τεθέντος ερωτήματος, το προαναφερόμενο Τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε, ομόφωνα, ότι: 1) η ανάθεση των καθηκόντων του αναπληρωτή προϊσταμένου στην υπάλληλο του e-ΕΦΚΑ «Α.Τ.», δεν έλαβε χώρα νομότυπα και επομένως α) αυτή δεν δικαιούται να λάβει το επίδομα θέσης ευθύνης του άρθρου 16 του ν. 4354/2015, για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο άσκησε, αποδεδειγμένα, καθήκοντα αναπληρωτή προϊσταμένου, ήτοι από 01-12-2021 έως 04-12-2022, β) το ανωτέρω χρονικό διάστημα, θα ληφθεί υπόψη για τη μελλοντική

υπηρεσιακή εξέλιξη της εν λόγω υπαλλήλου, με τις διακρίσεις που θεσπίζει η διάταξη του εδαφίου ββ' της παραγράφου 3 του άρθρου 85 του ν. 3528/2007, όπως ισχύει και 2) α) Η «Α.Μ.» δεν δικαιούται να λάβει το επίδομα θέσης ευθύνης του άρθρου 16 του ν. 4354/2015 για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο, καθήκοντα αναπληρωτή προϊσταμένου εκτελούσε η «Α.Τ.», β) το ανωτέρω χρονικό διάστημα, δεν δύναται να ληφθεί υπόψη για τη μελλοντική υπηρεσιακή εξέλιξή της, αφού ως χρόνος άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου, λαμβάνεται υπόψη αποκλειστικά ο πραγματικός και ενεργός χρόνος άσκησης τούτων και η υπάλληλος αυτή («Α.Μ.»), δεν άσκησε τα καθήκοντά της, λόγω της πλήρους απασχόλησής της στις ομάδες εργασίας στις οποίες είχε ορισθεί ως μέλος και γ) επιβάλλεται ο Φορέας να αναζητήσει από την υπάλληλό του «Α.Μ.», ως αχρεωστήτως καταβληθέν, το ανωτέρω επίδομα.

10. Η ανωτέρω γνωμοδότηση, ως προς το α' σκέλος του πρώτου υποερωτήματος, δεν έγινε αποδεκτή από τον Διοικητή του e-ΕΦΚΑ και με το με αριθμό πρωτ. 639839/30-04-2024 έγγραφό του ζήτησε την παραπομπή του στην Ολομέλεια του Ν.Σ.Κ., σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 4 περ. ε' του ν. 4831/2021 «Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους...» (Α' 170).

Ειδικότερα στο ως άνω έγγραφο αναφέρεται ότι: *«Σε παρόμοιο ερώτημα της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού, όπως εκείνο του α' σκέλους του προκειμένου, ως άνω υπό α' ερωτήματος, για υπάλληλο που άσκησε εν τοις πράγμασι καθήκοντα αναπληρωτή Προϊσταμένου οργανικής μονάδας χωρίς να είναι ο νόμιμος αναπληρωτής, στην ερμηνεία των διατάξεων της αριθμ. 78/2022 ατομικής γνωμοδότησης, η οποία έγινε αποδεκτή από τον Διοικητή του e-ΕΦΚΑ, αναφέρεται ότι «έμφαση στο ουσιαστικό κριτήριο, έναντι του τυπικού, έδωσαν τα διοικητικά δικαστήρια της ουσίας και το Συμβούλιο της Επικρατείας, που δέχθηκαν ότι δικαιούνται το επίδομα θέσης ευθύνης Προϊσταμένου όσοι αποδεικνύεται αναμφιβόλως ότι άσκησαν εν τοις πράγμασι καθήκοντα προϊσταμένου, έστω και αν παρακάμφθηκε η υπό του νόμου προβλεπόμενη διαδικασία. (ΝΣΚ 197/2015)». Σχετικά αναφερόμαστε και στις 234/2001 και 404/2006 γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ολομέλειας και ατομική αντίστοιχα). Καταλήγοντας η αριθμ. 78/2022 ατομική γνωμοδότηση και σε απάντηση του ως άνω ερωτήματος της υπηρεσίας αναφέρει τα ακόλουθα: «Με βάση τα όσα προεκτέθηκαν, γνωμοδοτούμε ότι: α)*

ο υπάλληλος Γ.Κ. δικαιούται να λάβει το σχετικό επίδομα θέσης ευθύνης, αφού άσκησε εν τοις πράγμασι καθήκοντα αναπληρωτή προϊσταμένου και β) η εν λόγω άσκηση καθηκόντων θα ληφθεί υπόψη για την μελλοντική υπηρεσιακή εξέλιξη του υπαλλήλου». Κατόπιν των ανωτέρω, και λόγω της αναφαινόμενης διάστασης σχετικά με το επίδομα θέσης ευθύνης στις ως άνω γνωμοδοτήσεις, παρακαλούμε όπως δοθεί η δυνατότητα παραπομπής του ανωτέρω υπό α' σχετικού ερωτήματός μας στην Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, προκειμένου η Υπηρεσία να προχωρήσει προσηκόντως σε ενέργειες αρμοδιότητάς της».

Κατόπιν των ανωτέρω, το νομικό ζήτημα, που τέθηκε με το πρώτο σκέλος του πρώτου υποερωτήματος, ήτοι, αν για τη χορήγηση του επιδόματος θέσης ευθύνης του άρθρου 16 του ν. 4354/2015, στον αναπληρωτή προϊστάμενο, απαιτείται, πέραν της άσκησης των καθηκόντων και η νομότυπη ανάληψη των καθηκόντων αυτών, παραπέμφθηκε στην Τακτική Ολομέλεια, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 4, περ. ε' του Οργανισμού του Ν.Σ.Κ. (ν.4831/2021, Α' 170).

Νομικό πλαίσιο

11. Στις διατάξεις των άρθρων 85 και 87 του Υπαλληλικού Κώδικα (ΥΚ), που έχει κυρωθεί με τον ν. 3528/2007 «Κώδικας Δημοσίων Πολιτικών, Διοικητικών Υπαλλήλων & Υπαλλήλων ΝΠΔΔ» (Α' 26), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο πρώτο του ν. 3839/2010 (Α' 51), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 85 (όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 45 παρ. 2 Ν.4674/2020)

1. Για την επιλογή προϊσταμένων λαμβάνονται υπόψη τέσσερις (4) ομάδες κριτηρίων: α) Μοριοδότηση βάσει τυπικών, εκπαιδευτικών προσόντων και προσόντων επαγγελματικής κατάρτισης, β) μοριοδότηση βάσει εργασιακής εμπειρίας και άσκησης καθηκόντων ευθύνης, γ)... 2. ...3. τα ως άνω κριτήρια αξιολογούνται ως ακολούθως: α)... β) Η εργασιακή εμπειρία και η άσκηση καθηκόντων ευθύνης μοριοδοτούνται και υπολογίζονται ως εξής: βα)... ββ)... Για την ως άνω μοριοδότηση της υπηρεσίας σε θέση ευθύνης, θα πρέπει το ήμισυ τουλάχιστον του συνόλου της θητείας του υποψηφίου ως Προϊσταμένου, να έχει διανυθεί κατόπιν διαδικασιών επιλογής ή/και τοποθέτησης. Σε αντίθετη περίπτωση, η υπηρεσία σε θέση ευθύνης που δεν έχει διανυθεί κατόπιν διαδικασιών επιλογής ή/και τοποθέτησης πολλαπλασιάζεται με συντελεστή 0,85 για κάθε πλήρη μήνα άσκησης καθηκόντων ευθύνης οποιουδήποτε επιπέδου. 4...5. Για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 84 και 85,

λαμβάνεται υπόψη αποκλειστικά η άσκηση καθηκόντων Υπηρεσιακού Γραμματέα και η εν τοις πράγμασι άσκηση καθηκόντων ευθύνης επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης, Διεύθυνσης ή Τμήματος αντίστοιχα, που έχει διανυθεί σε Υπουργεία, Γενικές και Ειδικές Γραμματείες, αποκεντρωμένες διοικήσεις, Ν.Π.Δ.Δ., Ανεξάρτητες Αρχές, ΟΤΑ α` και β` βαθμού και Ν.Π.Δ.Δ. αυτών, σε αυτοτελείς δημόσιες υπηρεσίες, καθώς και σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στη Γενική Κυβέρνηση, όπως εκάστοτε οριοθετείται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης».

«Άρθρο 87 - Αναπλήρωση προϊσταμένων

1. Τον προϊστάμενο, που απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει στα καθήκοντά του ο ανώτερος κατά βαθμό προϊστάμενος των υποκείμενων οργανικών μονάδων, εφόσον ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστανται σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις και επί ομοιοβάθμων ο προϊστάμενος που έχει ασκήσει περισσότερο χρόνο καθήκοντα προϊσταμένου. Το αρμόδιο για την τοποθέτηση προϊσταμένων όργανο μπορεί, τηρουμένου του προβαδίσματος των βαθμών, να ορίσει ως αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας, που απουσιάζει ή κωλύεται, έναν από τους προϊσταμένους των υποκείμενων οργανικών μονάδων. 2. Αν δεν υπάρχουν υποκείμενες οργανικές μονάδες, τον προϊστάμενο αναπληρώνει στα καθήκοντά του ο ανώτερος κατά βαθμό υπάλληλος που υπηρετεί στην ίδια οργανική μονάδα, εφόσον ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστανται σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις. Αν υπηρετούν περισσότεροι υπάλληλοι με τον ίδιο βαθμό, αναπληρώνει αυτός που έχει περισσότερο χρόνο στο βαθμό ή αυτός που ορίζεται από τον προϊστάμενο της αμέσως υπερκείμενης μονάδας ή αρχής. 3. Το αρμόδιο για την τοποθέτηση όργανο μπορεί με απόφασή του να ορίσει ως αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας τον προϊστάμενο άλλης οργανικής μονάδας του ίδιου επιπέδου. 4. Αν κενωθεί ή συσταθεί θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας, έως την επιλογή και τοποθέτηση νέου προϊσταμένου, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2. Ο αναπληρωτής προϊσταμένου οργανικής μονάδας κατά την παράγραφο αυτή δικαιούται το προβλεπόμενο για τη θέση επίδομα από την έναρξη της αναπλήρωσης».

12. Στις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 4354/2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, δημόσιες συμβάσεις, μισθολογικά κλπ» (Α' 176), όπως ισχύουν σήμερα, ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«1. Στους προϊσταμένους οργανικών μονάδων καταβάλλεται, για όσο χρόνο ασκούν τα καθήκοντά τους, μηνιαίο επίδομα θέσης ευθύνης οριζόμενο, κατά βαθμίδα θέσης, ως εξής: «(α) Προϊστάμενοι Διοίκησης: (αα) Γενικοί και Υπηρεσιακοί Γραμματείς: αζ) Προϊστάμενοι Τμημάτων, διακόσια ενενήντα (290) ευρώ. 2. Στην περίπτωση που οι δικαιούχοι του εν λόγω επιδόματος απουσιάζουν προσωρινά από τα καθήκοντά τους, κατά τη διάρκεια θεσμοθετημένων αδειών, πλην της κανονικής, για συνεχόμενο χρονικό διάστημα άνω του ενός (1) μήνα, το επίδομα θέσης ευθύνης καταβάλλεται στον υπάλληλο που ασκεί νόμιμα χρέη αναπληρωτή, μέχρι την οριστική επιστροφή του δικαιούχου στα καθήκοντά του. 3. Στην περίπτωση κένωσης ή σύστασης θέσης προϊσταμένου οργανικής μονάδας το ως άνω επίδομα καταβάλλεται στο νόμιμο αναπληρωτή, από την έναρξη της αναπλήρωσης. 4. Επί συρροής αξιώσεων για λήψη του επιδόματος από δύο (2) βαθμίδες καταβάλλεται μόνο το ποσό που αντιστοιχεί στην ανώτερη βαθμίδα ... ».

13. Στις διατάξεις των άρθρων 17, 70 και 73 του π.δ. 8/2019 «Οργανισμός Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης» (Α' 8), όπως αυτά αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 64 και 100 του ν. 4670/2020 (Α' 43) αντίστοιχα και με έναρξη ισχύος, σύμφωνα με το άρθρο 108 παρ.1 του αυτού νόμου, από 01.03.2020, ορίζεται:

«Άρθρο 17- Διευθύνσεις Α` και Β` Απονομής Συντάξεων

1. Οι επιχειρησιακοί στόχοι των Διευθύνσεων Απονομής Συντάξεων είναι η ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας κατά την απονομή των κύριων και επικουρικών συντάξεων γήρατος και συντάξεων λόγω θανάτου, η απονομή των συντάξεων αυτών και η επιτάχυνση της διαδικασίας έκδοσής τους. Αντικείμενο των Διευθύνσεων είναι η απονομή συντάξεων μισθωτών και ελεύθερων επαγγελματιών... 2. Οι Διευθύνσεις Α` και Β` Απονομής Συντάξεων διαρθρώνονται σε οργανικές μονάδες επιπέδου Υποδιεύθυνσης και Τμήματος ως εξής: α) Υποδιεύθυνση Απονομής Συντάξεων με Τμήματα Α`, Β`, Γ`, Δ` και Ε` Απονομής Συντάξεων Γήρατος και Συντάξεων λόγω Θανάτου. β) Τμήμα Ενστάσεων και Προσφυγών. 3. Οι αρμοδιότητες των Διευθύνσεων Α` και Β` Απονομής Συντάξεων κατανέμονται μεταξύ των Τμημάτων ως εξής:

α) Τμήματα Α', Β', Γ', Δ' και Ε' Απονομής Συντάξεων Γήρατος και Συντάξεων λόγω Θανάτου με αρμοδιότητες ως εξής: αα)...

β) Τμήμα Ενστάσεων και Προσφυγών με αρμοδιότητες ως εξής:

βα) Μέριμνα για την παροχή κάθε πληροφορίας και υλικού τεκμηρίωσης προς τις αρμόδιες υπηρεσίες του ε-Ε.Φ.Κ.Α., επί αιτήσεων θεραπείας, ενστάσεων, προσφυγών και κάθε ένδικου μέσου ή βοηθήματος για θέματα αρμοδιότητας της Διεύθυνσης.

ββ) Διατύπωση των απόψεων του ε-Ε.Φ.ΚΑ επί ένδικων βοηθημάτων και μέσων για θέματα που αφορούν στη νομοθεσία χορήγησης συντάξεων γήρατος και συντάξεων λόγω θανάτου.

βγ) Σύνταξη εισηγήσεων επί ενστάσεων και αποστολή τους στις καθ' ύλην αρμόδιες Τοπικές Διευθύνσεις.

βδ) Συγκέντρωση, ταξινόμηση, στατιστική παρακολούθηση και αξιολόγηση όλων των αιτημάτων, ενστάσεων και προσφυγών που υποβάλλονται στις αρμόδιες υπηρεσίες του ε-Ε.Φ.Κ.Α., καθώς και των αποφάσεων των διοικητικών επιτροπών.

βε) Διατύπωση προτάσεων για την πρόληψη και αντιμετώπιση θεμάτων για τα οποία υποβάλλονται ενστάσεις και προσφυγές.

4. Η χωρική αρμοδιότητα των Διευθύνσεων Α' και Β' Απονομής Συντάξεων Γήρατος είναι η εξής:

α) Η Διεύθυνση Α' Απονομής Συντάξεων, με έδρα την Αθήνα..., β) Η Διεύθυνση Β' Απονομής Συντάξεων, με έδρα τον Πειραιά, απονέμει τις συντάξεις γήρατος και τις συντάξεις λόγω θανάτου για τους δήμους αρμοδιότητας του Περιφερειακού Υποκαταστήματος Μισθωτών Αττικής - Πειραιώς-Νήσων, του Δήμου Γλυφάδας, τις συντάξεις του τ. ΝΑΤ και του τ. ΤΑΝΠΥ.»

«Άρθρο 70- Περιγράμματα θέσεων Προϊσταμένων Τμημάτων και Αυτοτελών Τμημάτων

1. Τα καθήκοντα των προϊσταμένων Τμημάτων είναι τα παρακάτω:

α. Η λειτουργική διασύνδεση των ασκούμενων αρμοδιοτήτων με τους επιχειρησιακούς στόχους της υπερκείμενης Διεύθυνσης.

β. Η συγκέντρωση, επεξεργασία, σύνθεση και παρουσίαση των απαραίτητων δεδομένων για την υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων.

γ. Η παρότρυνση των υπαλλήλων για την υλοποίηση των δράσεων του Τμήματος. δ. Η ορθολογική κατανομή του αντικειμένου και των εισερχόμενων εγγράφων και υποθέσεων στους υπαλλήλους του Τμήματος.

ε. Η διασφάλιση συνθηκών συνεργασίας με άλλες υπηρεσίες του ΕΦΚΑ και λοιπών φορέων της Δημοσίας Διοίκησης.

στ. Η ανίχνευση επιμορφωτικών αναγκών του προσωπικού και η διαμόρφωση ευκαιριών μάθησης για το σύνολο αυτού.

ζ. Η εισήγηση στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης για ζητήματα που αφορούν στα Περιγράμματα Θέσεων Ευθύνης του Τμήματος.

η. Η εφαρμογή και η παρακολούθηση της θεσπισμένης στοχοθεσίας σε ατομικό επίπεδο και η ανάληψη πρωτοβουλιών για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των υπαλλήλων.

θ. Η αξιολόγηση του προσωπικού σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

ι. Η ανάληψη πρωτοβουλιών για τη βελτίωση της λειτουργίας του Τμήματος και η τήρηση των προβλεπόμενων προθεσμιών.

2. Επιπρόσθετα καθήκοντα που απορρέουν από αρμοδιότητες που περιγράφονται σε ειδικότερη κείμενη νομοθεσία ή σε ειδικότερες σχετικές κανονιστικές διατάξεις διατηρούνται σε ισχύ.»

«Άρθρο 73- Προϊστάμενοι Τμημάτων των Διευθύνσεων της Κεντρικής Υπηρεσίας

1... 2...3...4...5...6...7. Στα Τμήματα που υπάγονται στις Γενικές Διευθύνσεις Συντάξεων, Συντάξεων Δημοσίου Τομέα, Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών προΐστανται υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ κλάδου/ειδικότητας Διοικητικού- 13 Οικονομικού ή ΠΕ Αναλογιστών ή ΠΕ Δημοσιονομικών ή υπάλληλοι κατηγορίας ΤΕ κλάδου/ειδικότητας Διοικητικού-Λογιστικού ή ΤΕ Δημοσιονομικών ή υπάλληλοι κατηγορίας ΔΕ κλάδου/ειδικότητας Διοικητικών Γραμματέων ή ΔΕ Δημοσιονομικών. 8...».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις παρατιθέμενες πιο πάνω διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τίθενται υπόψη της Τακτικής Ολομέλειας από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

14. Αρμόδιο όργανο να ασκεί τις αποφασιστικές αρμοδιότητες μίας Υπηρεσίας είναι ο επικεφαλής αυτής. Τα καθήκοντα ενός προϊσταμένου είναι σύνθετα και προϋποθέτουν πολύπλευρες ικανότητες (οργανωτικές, ειδικές γνώσεις που αποκτούνται με την εμπειρία κ.ά.). Ο προϊστάμενος ενός Τμήματος μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία της μονάδας που προϊσταται, εξειδικεύει τους στόχους και τον προγραμματισμό της δράσης της, παροτρύνει τους υπαλλήλους, κατανέμει ορθολογικά τις υποθέσεις, διασφαλίζει συνθήκες συνεργασίας με άλλες υπηρεσίες, ανιχνεύει τις επιμορφωτικές ανάγκες των υπαλλήλων, εισηγείται στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης για ζητήματα που αφορούν στα περιγράμματα θέσεων ευθύνης του Τμήματος, εφαρμόζει και παρακολουθεί τη θεσπισμένη στοχοθεσία σε ατομικό επίπεδο, αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των υπαλλήλων, αξιολογεί το προσωπικό σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της λειτουργίας του Τμήματος και την τήρηση των προβλεπόμενων προθεσμιών.

15. Ειδικότερα, ο Προϊστάμενος Τμήματος Ενστάσεων και Προσφυγών των Δ/σεων Απονομής Συντάξεων της Γενικής Δ/σης Συντάξεων (πέραν των ανωτέρω καθηκόντων που αφορούν κάθε Προϊστάμενο Τμήματος του Φορέα), μεριμνά για την παροχή κάθε πληροφορίας και υλικού τεκμηρίωσης προς τις αρμόδιες υπηρεσίες του e-Ε.Φ.Κ.Α. επί αιτήσεων θεραπείας, ενστάσεων, προσφυγών και κάθε ένδικου μέσου ή βοηθήματος για θέματα αρμοδιότητας της Διεύθυνσης, διατυπώνει τις απόψεις του e-Ε.Φ.Κ.Α. επί ένδικων βοηθημάτων και μέσων για θέματα που αφορούν στη νομοθεσία χορήγησης συντάξεων γήρατος και συντάξεων λόγω θανάτου, συντάσσει εισηγήσεις επί ενστάσεων και τις αποστέλλει στις καθ' ύλην αρμόδιες Τοπικές Διευθύνσεις, συγκεντρώνει, ταξινομεί, παρακολουθεί και αξιολογεί όλα τα αιτήματα, ενστάσεις και προσφυγές που υποβάλλονται στις αρμόδιες υπηρεσίες του e-Ε.Φ.Κ.Α., καθώς και τις αποφάσεις των διοικητικών επιτροπών και διατυπώνει προτάσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση θεμάτων για τα οποία υποβάλλονται ενστάσεις και προσφυγές.

Είναι αυτονόητο ότι η εκπλήρωση των ανωτέρω επαυξημένων καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στον Προϊστάμενο του Τμήματος απαιτεί την καθημερινή φυσική παρουσία του στον χώρο εργασίας και δεν αρκεί η εκ του μακρόθεν επιστάσια.

16. Στη περίπτωση, η οποία απασχολεί την ερωτώσα υπηρεσία, ο Προϊστάμενος του Τμήματος Ενστάσεων και Προσφυγών της Διεύθυνσης Β' Απονομής Συντάξεων, συνταξιοδοτήθηκε την 30η Νοεμβρίου 2021 και η θέση παρέμεινε κενή έως την 28-12-2021, οπότε, με τη με αρ. 540267/27-12-2021 απόφαση του Διοικητή του e-ΕΦΚΑ μετακινήθηκε ως Προϊσταμένη του εν λόγω Τμήματος η «Α.Μ.». Ομοίως κενή παρέμεινε η θέση από 01-11-2022 (με τη μετακίνηση της «Α.Μ.» ως προϊσταμένης στο Τμήμα Β' Απονομής Συντάξεων Αναπηρίας της Υποδιεύθυνσης Αναπηρίας της Δ/σης ΣΤ' Απονομής Συντάξεων Αναπηρίας, Ατυχημάτων και Αποκατάστασης της Γενικής Διεύθυνσης) έως 04-12-2022, οπότε με απόφαση του Διοικητή ορίσθηκε αναπληρώτρια Προϊσταμένη του εν λόγω Τμήματος, άλλη υπάλληλος.

17. Στα ανωτέρω χρονικά διαστήματα, ήτοι από 01-12-2021 έως και 27-12-2021, και από 01-11-2022 έως και 04-12-2022, κατά τα οποία η θέση του Προϊστάμενου του Τμήματος Ενστάσεων και Προσφυγών της Διεύθυνσης Β' Απονομής Συντάξεων παρέμενε κενή, όσο και στο χρονικό διάστημα από 28-12-2021, που ορίσθηκε προϊστάμενος του Τμήματος Ενστάσεων και Προσφυγών η «Α.Μ.», έως και 01-11- 2022 που μετακινήθηκε αυτή, ως προϊσταμένη σε άλλο Τμήμα, όπως προκύπτει από το ιστορικό του ερωτήματος, αλλά και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, καθήκοντα αναπληρωτή προϊσταμένου ασκούσε η «Α.Τ.», ενώ η «Α.Μ.» απουσίαζε (ανυπαίτια) από τα καθήκοντά της, εργαζόμενη καθημερινά και με πλήρες ωράριο για το έργο της Ομάδας Εργασίας, χωρίς παράλληλη άσκηση των κυρίων καθηκόντων της στο Τμήμα.

Η ανωτέρω αναπλήρωση προκύπτει, τόσο από τη σχετική βεβαίωση της Δ/τριας της Διεύθυνσης Β' Απονομής Συντάξεων, όσο και από πλήθος εγγράφων (εκθέσεις απόψεων, εισηγήσεις κ.λ.π.) που υπογράφει η «Α.Τ.» ως αναπληρώτρια προϊσταμένη του Τμήματος.

18. Οι διατάξεις των άρθρων 84-86 του Υπαλληλικού Κώδικα διέπουν τη διαδικασία επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων. Η σχετική διαδικασία έχει υποστεί επανειλημμένα αλλαγές από την κύρωση του Κώδικα με το ν. 3528/2007 έως και σήμερα, σε μία προσπάθεια ανεύρεσης ενός συστήματος που θα εξασφαλίζει τη διαφάνεια, την αντικειμενικότητα και την αξιοκρατία στις επιλογές των προϊσταμένων, ιδίως σε σχέση με τα κριτήρια που λαμβάνονται

υπόψη και τη μοριοδότηση αυτών. Ένα, ωστόσο, κριτήριο, που λαμβάνεται σταθερά υπόψη σε κάθε διαδικασία επιλογής προϊσταμένων, είναι η εμπειρία και ειδικότερα ο χρόνος υπηρεσίας του υπαλλήλου σε θέση ευθύνης ανά επίπεδο (Προϊστάμενος Γενικής Δ/νσης, Διεύθυνσης, Τμήματος).

19. Με τις διατάξεις του άρθρου 87 του Υπαλληλικού Κώδικα ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία αναπλήρωσης προϊσταμένων οργανικών μονάδων. Επιπλέον με τις διατάξεις αυτές προβλέφθηκε ρητά ότι επιτρέπεται η αναπλήρωση του προϊσταμένου όχι μόνον στην περίπτωση που έχει κενωθεί η θέση του και δεν έχει καλυφθεί, αλλά και όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται. Επισημαίνεται ότι οι διατάξεις αυτές, σε αντίθεση με τις διατάξεις που διέπουν τη διαδικασία επιλογής προϊσταμένων, παρέμειναν σταθερές στο χρόνο, λαμβανομένου υπόψη ότι και το άρθρο 97 του προϊσχύσαντος Υπαλληλικού Κώδικα, που ρύθμιζε την αναπλήρωση, είχε σχεδόν όμοιο περιεχόμενο.

Η αναπλήρωση είναι ένας αυτοτελής θεσμός, εντελώς διακριτός από αυτόν της επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων, με αποτέλεσμα οι διατάξεις που διέπουν την τελευταία διαδικασία (της επιλογής) να μην μπορούν να εφαρμοστούν, ούτε αναλογικά, επί της διαδικασίας της αναπλήρωσης (πρβλ. ΔΕΑ 924/2016). Συνιστά ειδικότερη έκφανση της μεταβίβασης αρμοδιότητας και αποτελεί προσωρινό τρόπο πλήρωσης των θέσεων ευθύνης στο πλαίσιο της αρχής της συνέχειας της λειτουργίας της δημόσιας υπηρεσίας. Κύριο χαρακτηριστικό συνεπώς της αναπλήρωσης είναι η προσωρινότητα, σε αντίθεση με τη διάρκεια που χαρακτηρίζει την επιλογή των προϊσταμένων, ενώ ως αποκλειστικό σκοπό έχει την άμεση διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, μέσω της συνέχειας της λειτουργίας της υπηρεσίας, στην περίπτωση που ο προϊστάμενος απουσιάζει ή κωλύεται.

20. Η αναπλήρωση προϊσταμένου οργανικής μονάδας διενεργείται είτε αυτοδίκαια, είτε με απόφαση του οργάνου που είναι αρμόδιο για την τοποθέτηση προϊσταμένων, είτε με απόφαση του οργάνου που είναι αρμόδιο για το διορισμό. Στην πρώτη περίπτωση δεν απαιτείται πράξη ορισμού του αναπληρωτή προϊσταμένου, ενώ στη δεύτερη και στην τρίτη περίπτωση απαιτείται απόφαση του αρμοδίου οργάνου (βλ. ΣτΕ 2973/2014, Υπαλληλικό Κώδικα, Ερμηνεία κατ'άρθρο Επιμέλεια Κτιστάκη, Κονδύλης, Τζιράκη, σελ.

586-589, Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα, Τάχου - Συμεωνίδη, 2007, σελ. 1112-1118, Γνωμ. ΝΣΚ 37/2020).

Κατά την αυτοδίκαιη αναπλήρωση προϊσταμένου, χωρίς την προηγούμενη έκδοση πράξης, εκείνο που προέχει είναι η ταχύτητα στην ανεύρεση του αναπληρωτή, ο οποίος θα πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκριθεί άμεσα στα καθήκοντα του προϊσταμένου, που απουσιάζει ή κωλύεται, προκειμένου η σχετική υπηρεσιακή μονάδα να συνεχίσει να λειτουργεί εύρυθμα.

Για το λόγο αυτό η διάταξη προβλέπει την επιλογή του αναπληρωτή προϊσταμένου μεταξύ των προϊσταμένων των υποκείμενων οργανικών μονάδων, δίνοντας ταυτόχρονα το προβάδισμα στον ανώτερο κατά βαθμό προϊστάμενο των υποκείμενων οργανικών μονάδων, αρκεί να ανήκει σε κλάδο, του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστανται.

Στην περίπτωση αναπλήρωσης σε οργανική μονάδα που δεν διαρθρώνεται σε επιμέρους υποκείμενες μονάδες, τον προϊστάμενο αναπληρώνει στα καθήκοντά του ο ανώτερος κατά βαθμό υπάλληλος που υπηρετεί στην ίδια οργανική μονάδα, μεταξύ δε ομοιόβαθμων, αυτός που έχει περισσότερο χρόνο στον βαθμό ή αυτός που ορίζεται από τον προϊστάμενο της αμέσως υπερκείμενης μονάδας ή αρχής.

21. Το άρθρο 16 του ν. 4354/2015 ορίζει ότι στους προϊσταμένους οργανικών μονάδων και για όσο χρόνο ασκούν τα καθήκοντά τους καταβάλλεται επίδομα θέσης ευθύνης. Εξ άλλου, κατά τη ρητή πρόβλεψη της παραγράφου 3 του άρθρου 87 του ν. 3528/2007, στον αναπληρωτή προϊστάμενο, ο οποίος ασκεί καθήκοντα προϊσταμένου, λόγω μη πλήρωσης της σχετικής οργανικής θέσης, ανεξάρτητα από τον λόγο για τον οποίο το αρμόδιο όργανο δεν προέβη στην επιλογή για την κάλυψη της θέσης αυτής, καταβάλλεται το επίδομα θέσης ευθύνης.

Παράλληλα, κατά τη ρητή πρόβλεψη της παραγράφου 3 του άρθρου 16 του ν. 4354/2015, στην περίπτωση κένωσης ή σύστασης θέσης προϊσταμένου οργανικής μονάδας, το ως άνω επίδομα καταβάλλεται στο νόμιμο αναπληρωτή, από την έναρξη της αναπλήρωσης.

Από τη διατύπωση των ανωτέρω διατάξεων γίνεται φανερό ότι ο νόμος προβλέπει την υποχρεωτική περικοπή του εν λόγω επιδόματος σε περίπτωση προσωρινής απουσίας του δικαιούχου από τα καθήκοντά του για οποιαδήποτε αιτία πέραν του ενός μηνός συνολικά κατ' έτος, αδιακρίτως και

χωρίς διαφοροποίηση ως προς την αιτία της απουσίας, δηλ. ανεξάρτητα από το εάν η απουσία είναι δικαιολογημένη και ανυπαίτια, όπως στην περίπτωση χορήγησης θεσμοθετημένης (πλην της κανονικής) ειδικής άδειας (κυοφορίας, λοχείας, ανατροφής τέκνου κ.α.) (πρβλ. Γνωμ. ΝΣΚ Ολμ. 245/2011).

Σκοπός του νόμου είναι να μην καταβάλλεται επίδομα θέσης ευθύνης σωρευτικά σε δύο υπαλλήλους κατά τον πρώτο μήνα της αναπλήρωσης, ενώ ο αναπληρούμενος υπάλληλος δεν λαμβάνει το επίδομα για χρονικό διάστημα πέραν του μηνός συνολικά κατ' έτος, εφόσον δεν ασκεί τα καθήκοντα της θέσης που δικαιολογεί την καταβολή του.

Ο αναπληρωτής προϊστάμενος δεν δικαιούται το επίδομα θέσης ευθύνης καθ' όλο το χρονικό διάστημα της αναπλήρωσης, αλλά μόνο μετά την παρέλευση μηνός, το οποίο υπολογίζεται συνολικά για κάθε έτος, εάν ο αναπληρούμενος απουσιάσει για περισσότερα του ενός χρονικά διαστήματα μέσα στο ίδιο έτος ή η απουσία του συνεχίζεται και εντός του επόμενου έτους.

22. Όσον αφορά την υπηρεσιακή εξέλιξη του υπαλλήλου, έχει κριθεί ότι για τον υπολογισμό του χρόνου άσκησης καθηκόντων, λαμβάνεται υπόψη η ενεργή και πραγματική άσκηση καθηκόντων προϊσταμένου, ακόμα και στην περίπτωση που δεν έχει γίνει κατά τον νόμο η ανάθεση των καθηκόντων αυτών, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω πραγματική άσκηση καθηκόντων αποδεικνύεται ανεπιφύλακτα από έγγραφα που έχουν συνταχθεί από την αρμόδια υπηρεσία, όπως υπηρεσιακός φάκελος, αλληλογραφία που υπογράφει ο υπάλληλος με την ιδιότητα αναπληρωτή προϊσταμένου ή σύνταξη εκθέσεων αξιολόγησης κλπ. (βλ. Υπαλληλικό Κώδικα, Ερμηνεία κατ' άρθρο Επιμέλεια Κτιστάκη, Κονδύλης, Τζιράκη, σελ. 586-589, πρβλ. ΣΤΕ 2973/2014, Δ.Εφ.ΑΘ. 397, 387/2021). Γίνεται δηλαδή δεκτή, εν προκειμένω, η επικράτηση του ουσιαστικού έναντι του τυπικού κριτηρίου (234/2001 και 404/2006 γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ Ολομέλειας και ατομική, αντίστοιχα).

23. Κατά τη συζήτηση ενώπιον της Ολομέλειας διατυπώθηκαν δύο γνώμες σχετικά με τη χορήγηση ή μη του επιδόματος θέσης ευθύνης του άρθρου 16 του ν.4354/2015, στην περίπτωση που υπάλληλος άσκησε καθήκοντα αναπληρωτή προϊσταμένου χωρίς να πληροί τις νόμιμες προϋποθέσεις ανάληψης των καθηκόντων αυτών.

24. Κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, η οποία απαρτίσθηκε από την Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ. Νίκη Μαριόλη και τους Αικατερίνη Γρηγορίου, Νικόλαο

Δασκαλαντωνάκη, Χαράλαμπο Μπρισκόλα, Ευάγγελο Μαρίνη, Αντιπροέδρους του Ν.Σ.Κ., Βασιλική Τύρου, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ελένη Πασαμιχάλη, Γεώργιο Γρυλωνάκη, Βασίλειο Κορκίζογλου, Νικόλαο Καραγιώργη, Αικατερίνη Γαλάνη, Δημήτριο Κατωπόδη, Αναστασία Ζαφειριάδου, Περικλή Αγγέλου, Θεόδωρο Ράππη, Αντώνιο Παπαγεωργίου, Ευστράτιο Ηλιαδέλη, Μαρία Δεληγιάννη, Μαρία Μπασδέκη, Δημήτριο Καμάρη, Διονύσιο Κολοβό, Θωμά Καζάκο, Ξανθή Μπασάκου, Σταυρούλα Μπανάκου, Βασιλεία Πελέκου, Σπυριδώνα Κουλούρη, Αναστασία Βασιλείου, Αγγελική Αναστοπούλου, Παναγιώτα Παρασκευοπούλου και Δέσποινα Γάκη, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους (ψήφοι 31), από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 87 του Υπαλληλικού Κώδικα και αυτών των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 16 του ν. 4354/2015, σαφώς προκύπτει ότι η χορήγηση του επιδόματος θέσης ευθύνης στον αναπληρωτή προϊστάμενο συναρτάται: α) από τη νομιμότητα αναπλήρωσης και β) από την ουσιαστική άσκηση καθηκόντων που αποδεικνύεται ανεπιφύλακτα.

Όπως έχει κριθεί νομολογιακά (Ολ.ΕΣ 1758/2010, ΕΣ 726/2021, Ολ.ΝΣΚ 150/2020, ΝΣΚ 29/2022, 197/2015, 172/2014, 494/2012), για τη νόμιμη καταβολή του επιδόματος θέσης ευθύνης, δεν αρκεί μόνον η πραγματική άσκηση των καθηκόντων από τον υπάλληλο, αλλά απαιτείται και η κατά τον νόμο αναπλήρωση. Η χορήγησή του συνδέεται άμεσα με την κατοχή, κατόπιν τήρησης της νόμιμης διαδικασίας, της συγκεκριμένης θέσης ευθύνης και για όσο χρονικό διάστημα ασκούνται νόμιμα τα καθήκοντα αυτά. Τούτο, διότι, το ανωτέρω επίδομα αποτελεί μια πρόσθετη παροχή, που καταβάλλεται σε υπαλλήλους που κατέχουν ορισμένες, οριζόμενες στον νόμο, θέσεις αυξημένης υπευθυνότητας.

Η εξαίρεση των αναπληρωτών προϊσταμένων, που δεν ανέλαβαν νομότυπα τα καθήκοντα αυτά, από την καταβολή του επιδόματος θέσης ευθύνης, προκύπτει ευθέως από τις προαναφερθείσες διατάξεις, κατά τις οποίες το επίδομα θέσης ευθύνης προβλέπεται αποκλειστικά για τους ασκούντες νόμιμα χρέη αναπληρωτή και επομένως, τυχόν καταβολή του και σε αυτούς θα ήταν αντίθετη με τις προβλέψεις των ανωτέρω διατάξεων.

Η στενή δε ερμηνεία των υπό κρίση διατάξεων, πέραν του γράμματος αυτών, επιβάλλεται επιπλέον διότι, έχουν θεσπισθεί με σκοπό τον εξορθολογισμό και

τη δυνατότητα ελέγχου του μισθολογικού κόστους των δημοσίων υπηρεσιών γενικά.

25. Τέλος, σχετικά με τις αναφερόμενες στο ως άνω έγγραφο του κ. Διοικητή του e-ΕΦΚΑ, γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με τις οποίες έγινε δεκτό ότι ο αναπληρωτής προϊστάμενος δικαιούται να λάβει το σχετικό επίδομα θέσης ευθύνης, αφού άσκησε εν τοις πράγμασι καθήκοντα προϊσταμένου έστω και αν παρακάμφθηκε η υπό του νόμου προβλεπόμενη διαδικασία, παρατηρείται ότι σε όλες τις προαναφερθείσες γνωμοδοτήσεις επαναλαμβάνεται η παραδοχή ότι *«τα διοικητικά δικαστήρια της ουσίας και το Συμβούλιο της Επικρατείας, δέχθηκαν ότι δικαιούνται το επίδομα ευθύνης θέσεως Προϊσταμένου όσοι αποδεικνύεται αναμφιβόλως ότι άσκησαν εν τοις πράγμασι καθήκοντα προϊσταμένου, έστω και αν παρακάμφθηκε η υπό του νόμου προβλεπόμενη διαδικασία»* και γίνεται παραπομπή στη με αριθμό 3574/1998 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Ωστόσο, με την εν λόγω απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, δεν κρίθηκε το ζήτημα της χορήγησης ή μη του επιδόματος στους, μη νομίμως κατέχοντες τη θέση αναπληρωτή προϊσταμένου, υπαλλήλους γενικά, αλλά, το ζήτημα της χορήγησης του σχετικού επιδόματος σε υπαλλήλους, οι οποίοι είχαν ορισθεί ως προϊστάμενοι, σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά την έναρξη ισχύος του ν.1586/1986, εφ' όσον εξακολούθησαν να ασκούν τις αρμοδιότητές τους μέχρι την τοποθέτηση των προϊσταμένων των νέων οργανικών μονάδων και για όσο χρόνο άσκησαν τα καθήκοντα αυτά. Ειδικότερα με την εν λόγω απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου κρίθηκε: *«...επειδή, από το συνδυασμό των προπαρατεθεισών διατάξεων και ενόψει της γραμματικής διατυπώσεως της διατάξεως του άρθρου 12 παρ. 1 του Ν. 1586/1986, με την οποία προβλέφθηκε η καταβολή επιδόματος θέσεως γενικά στους προϊσταμένους, χωρίς να γίνεται διάκριση ως προς τον τρόπο επιλογής τους είτε από Υπηρεσιακό Συμβούλιο κατά τη διαδικασία του άρθρου 9 του νόμου αυτού είτε κατά τις προϊσχύουσες αυτού διατάξεις, συνάγεται ότι, μετά την κατ' άρθρ. 30 του Ν. 1586/1986 έκδοση του οργανισμού των υπηρεσιών, το επίδομα θέσεως του ανωτέρω άρθρου 12, για την ταυτότητα του λόγου (παροχή οικονομικού κινήτρου για την άσκηση καθηκόντων προϊσταμένου κατά την εισηγητική έκθεση του νόμου), καταβάλλεται και στους υπαλλήλους, οι οποίοι είχαν ορισθεί ως προϊστάμενοι, σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν κατά την*

έναρξη ισχύος του Ν. 1586/1986, εφ' όσον εξακολούθησαν να ασκούν τις αρμοδιότητές τους μέχρι την τοποθέτηση των προϊσταμένων των νέων οργανικών μονάδων και για όσο χρόνο άσκησαν τα καθήκοντα αυτά (πρβλ. ΣτΕ 3134/1996, 4987/1988). Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως αναφέρεται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, οι αναιρεσίβλητοι, δημόσιοι υπάλληλοι του Υπουργείου... εξακολούθησαν να ασκούν καθήκοντα Προϊσταμένου και μετά τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως την 1.2.1989 (φ. 28 Α', 1.2.1989) του νέου Οργανισμού της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (π.δ. 56/30.1.1989), σύμφωνα με το ΓΝΟΣ/6265/193/20.2.1989 έγγραφο του ενεργούντος, κατ' εντολήν του Διοικητού, Προϊσταμένου του Γραφείου Νομοθετικού Συντονισμού της ανωτέρω Υπηρεσίας, με το οποίο ορίσθηκε ότι οι Προϊστάμενοι οργανικών μονάδων, που ασκούσαν τα καθήκοντά τους αυτά κατά τη δημοσίευση του νέου Οργανισμού, θα εξακολουθούσαν να τα ασκούν μέχρι την τοποθέτηση των Προϊσταμένων των νέων οργανικών μονάδων. Συγκεκριμένα, ο πρώτος από τους αναιρεσιβλήτους συνέχισε να ασκεί καθήκοντα Προϊσταμένου του Τμήματος... αναπληρώνοντας τον ελλείποντα Προϊστάμενο της Διεύθυνσης. Ο δε δεύτερος αναιρεσίβλητος συνέχισε να ασκεί καθήκοντα Προϊσταμένου του Τμήματος....».

26. Αντίθετα, με τη με αριθμό 150/2020 γνωμοδότηση της Ολομέλειας του ΝΣΚ έχει γίνει δεκτό ότι η χορήγηση του επιδόματος θέσης ευθύνης συνδέεται με την κατοχή συγκεκριμένης θέσης ευθύνης κατόπιν τήρησης της νόμιμης διαδικασίας (παρ. 15).

Επίσης, με τη με αριθμό 29/2022 γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του ΝΣΚ έχει κριθεί (παρ. 9 και 12) ότι η χορήγηση του επιδόματος θέσης ευθύνης στον αναπληρωτή προϊστάμενο συναρτάται με τη νομιμότητα αναπλήρωσης και με την ουσιαστική άσκηση καθηκόντων, που αποδεικνύεται ανεπιφύλακτα. Στη γνωμοδότηση αυτή επισημαίνεται ότι με την 726/2021 απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου έγινε δεκτό ότι το επίδομα καταβάλλεται στους αναπληρωτές προϊσταμένους οργανικής μονάδας, εφόσον η αναπλήρωσή τους διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 87 του Υ.Κ. είτε αυτοδίκαια είτε με πράξη του αρμοδίου οργάνου. Αναφέρεται επίσης ότι η με αρ. 19/2019 πράξη του Γ' Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία διατυπώθηκε αντίρρηση εκτέλεσης πληρωμής του εντάλματος της περίπτωσης του

ερωτήματος, « αφορά περίπτωση που δεν υφίστανται στοιχεία ή δεν αποδεικνύεται η νομιμότητα της αναπλήρωσης του προϊσταμένου που είναι αναγκαίο προαπαιτούμενο για την καταβολή του επιδόματος θέσης ευθύνης».

27. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, δεν τηρήθηκε η νόμιμη διαδικασία (αυτοδίκαιης) αναπλήρωσης, δεδομένου ότι, με κριτήριο τον περισσότερο χρόνο στον Α' βαθμό, μεταξύ των υπαλλήλων του εν λόγω Τμήματος, που θα μπορούσαν να προϊστανται κατά την αυτοδίκαιη (ex lege) αναπλήρωση, η ως άνω υπάλληλος ήταν η τέταρτη κατά σειρά και συνεπώς, σύμφωνα με τις ανωτέρω παραδοχές, δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησης του επιδόματος θέσης ευθύνης σε αυτήν, χωρίς ωστόσο αυτό, να ασκεί επιρροή στην υπηρεσιακή εξέλιξή της, εφόσον αποδεικνύεται αναντίρρητα η ουσιαστική άσκηση από αυτήν καθηκόντων προϊσταμένου.

28. Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, η οποία απαρτίσθηκε από τον Αντιπρόεδρο του ΝΣΚ Αντώνιο Τατσόπουλο και τους Νομικούς Συμβούλους Κωνσταντίνο Γεωργάκη και Χρήστο Μητκίδη (ψηφοί 3), η Διοίκηση, χρηστώς δρώσα, οφείλει να καταβάλει το αιτούμενο επίδομα θέσης ευθύνης στην υπάλληλο Α.Τ. για το διάστημα κατά το οποίο άσκησε αποδεδειγμένα τα καθήκοντα της προϊσταμένης του Τμήματος Ενστάσεων και Προσφυγών της Β' Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων του e – ΕΦΚΑ, τούτο δε ενόψει του ότι κατ' αυτό, το μεν, η Διοίκηση παρέλειψε να εκδώσει πράξη ορισμού αναπληρωτή της κενωθείσης θέσης, το δε, όταν το έπραξε η ορισθείσα αναπληρώτρια ουδόλως άσκησε τα καθήκοντα της υπόψη θέσης, με συνέπεια, η εκ μέρους της Α.Τ. άσκηση καθηκόντων ευθύνης ν' αποτελέσει τη μοναδική συνθήκη εξασφάλισης της αρχής της συνέχειας της λειτουργίας της υπόψη νευραλγικής δημόσιας υπηρεσίας, προς άμεση διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος. Άλλωστε, η εν λόγω καταβολή τελεί σε αρμονία προς δύο επιλογές του νομοθέτη. Το μεν, προς εκείνη σύμφωνα με την οποία το υπόψη επίδομα καταβάλλεται στο νόμιμα κατέχοντα τη θέση ευθύνης, εφόσον, ασκεί, όντως, καθήκοντα αυτής (άρθρο 16 παράγραφος 2 ν. 4354/2015), το δε, προς αυτή σύμφωνα με την οποία η υπηρεσία σε θέση ευθύνης συνιστά μοριοδοτούμενο κριτήριο επιλογής προϊσταμένων, και, στην περίπτωση που η άσκηση των καθηκόντων ευθύνης δεν προέρχεται από διαδικασία επιλογής ή/και τοποθέτησης (υποπερίπτωση ββ, περίπτωση iii, στοιχείο β', παραγράφου 2, άρθρου 85 του Κώδικα Δημοσίων Υπαλλήλων),

επιλογή η οποία συνιστά τυποποίηση παγιωμένης σχετικής νομολογίας (αντί άλλων βλ. ΣΤΕ 2973/2014, 6^η σκέψη).

Κατά δε την ειδικότερη συγκλίνουσα γνώμη του Νομικού Συμβούλου Χρήστου Μητκίδη, στο υποβληθέν ερώτημα προσήκει θετική απάντηση, καθότι, ανεξαρτήτως αν η ανάληψη των καθηκόντων του αναπληρωτή προϊσταμένου από την υπάλληλο «Α.Τ.» ήταν ή όχι νομότυπη, πάντως πληρούνται οι προϋποθέσεις της απόδοσης του οφειλόμενου επιδόματος βάσει των διατάξεων του αδικαιολόγητου πλουτισμού, δεδομένου ότι, όπως αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας από το ιστορικό της εισήγησης, η υπάλληλος επιτέλεσε τα καθήκοντα του αναπληρωτή προϊσταμένου τμήματος, ο δε πλουτισμός του ωφεληθέντος Δημοσίου σώζεται.

Απάντηση

29. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Β΄ Τακτική Ολομέλεια), γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ότι η χορήγηση του επιδόματος θέσης ευθύνης, του άρθρου 16 του ν. 4354/2015, στον αναπληρωτή προϊστάμενο, προϋποθέτει, πέραν της ουσιαστικής άσκησης καθηκόντων και τη νομιμότητα, κατά τις διατάξεις του άρθρου 87 του ν. 3528/2007, της ανάληψης των καθηκόντων αυτών και κατά συνέπεια η «Α.Τ.» δεν δικαιούται να λάβει το ανωτέρω επίδομα, διότι στη περίπτωση της, δεν τηρήθηκε η νόμιμη διαδικασία (αυτοδίκαιης) αναπλήρωσης.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 17-06-2024

Η Πρόεδρος

Η Εισηγήτρια

Νίκη Μαριόλη
Πρόεδρος του ΝΣΚ

Γεωργία Κούζιου
Πάρεδρος ΝΣΚ